

1. Saydam cam içinde döne döne yükselen beyaz ya da renkli helezonlarıyla hemen göze çarpan “çeşmibülbül”, cam sanatının en özgün tekniklerinden biri. Osmanlıcada “bülbülün gözü” anlamına geliyor. Bir düşünceye göre bu adı bülbülün gözündeki çizgilerden almıştır. İlk cam ustalarının yanına eğitim alması için gönderilen bir Mevlevi dervişi tarafından Osmanlı topraklarına getirilmiştir. 19. yüzyılın sonlarına kadar Beykoz’daki cam atölyelerinde çeşmibülbül yapımına devam edilmiştir. Çeşmibülbülün yapımında ilk hazırlık aşamasından son biçimini alıncaya kadar geçen bütün süreç tam bir sanatçı duyarlılığı ve ustalık gerektirmektedir.

Yukarıdaki metinde geçen bazı kelime ve kelime gruplarının anlamları verilmiştir. Anlamları verilen kelime ve kelime gruplarını belirleyiniz. (5x2= 10 puan)

SÖZCÜK	ANLAMI
Derviş	Bir tarikata girmiş, onun kurallarına ve törelerine bağlı kimse.
Helezon	Kıvrımlı, yılankavi biçim.
Atölye	Zanaatçıların veya resim, heykel sanatlarıyla uğraşanların çalıştığı yer, işlik.
Saydam	Şeffaf
Göze çarpan	Dikkati üzerine çekmek.

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili deyimlerin anlamını yazınız. (5x3 = 15 puan)

Bu işte ona bel bağlayarak hata ettiğimi anladım.

Bel bağlamak: Birisinin kendisine yardımcı olacağına inanmak, güvenmek

Sınavda çözmekte zorlandığım sorunun cevabı son anda aklıma geldi.

Aklına gelmek: Anımsamak

Son yaptığı zararına satıştan sonra patronunun gözünden düştü.

Gözden düşmek: Bir kişi veya şey değerini yitirmek, rağbet görmemek.

3. Toplum içinde yaşayan bir kimsenin vicdanına ve kanunlara göre yapmak zorunda olduğu işlere görev denir. Hak ve görev daima beraber bulunur. Hak olan yerde mutlaka görev de vardır. Birisinden ödünç para alan birinin vakti geldiğinde borcunu vermesi ödevidir, alacaklının da alacağını istemesi hakkıdır. Devlet işlerinin düzenli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için vatandaşların yapmakla yükümlü oldukları birtakım görevleri vardır. Seçme ve seçilme görevi, vergi verme görevi, askerlik görevi, kanunlara ve kurallara saygılı olma öncelikli sayılabilecek görevlerdendir. Devletin sağlıklı bir şekilde varlığını devam ettirebilmesi vatandaşların devlete karşı görevlerini yerine getirmesine bağlıdır. Sorumlu bir birey olarak hem kişilere karşı hem de devlete karşı olan sorumluluklarımızı yerine getirmemiz gerekir.

Yukarıdaki metnin ana fikrini aşağıya yazınız.(10 puan)

Sorumluluklarımızı ve görevlerimizi yerine getirmeliyiz.

4. Aşağıdaki paragraflarda kullanılan anlatım biçimlerini altlarına yazınız.(5x2= 10 puan)

Hava çok sıcaktı. Canım sıkılıyordu. İşsiz güçsüz oturmak, yaşamaya çalışmak zoruma gidiyordu. Ben böyle düşünürken birden acı bir fren sesi ile arabanın biri evimizin önünde durdu. Benim kafamda kurmaya başladığım hayaller de o anda yok oldu. Gerçek hayatım bundan sonra başladı. Arabadan inen adam, Mustafaaa!.. Mustafaaa, diye bana sesleniyordu.

Öyküleme

Herkesin yurt ve millet giderlerini karşılamak üzere gelirlere göre ödemekle yükümlü olduğu paraya vergi denir. Devlete vergi vermek, kamu hizmetleri için yapılan masraflara katılmak demektir. Kamu hizmetleri ise yine vatandaşların rahatı ve mutluluğu için yapılan işlerdir. Şu hâlde vatandaşlar vergi vermekle yine kendi işleri için masraf yapıyorlar demektir. Vergi olarak ödenen paralar, bize hizmet ve iyilik olarak geri dönüyor, demektir.

Açıklama

5. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili zarfların cümleyi hangi yönden etkilediklerini yan taraflarına yazınız. (5x2= 10 puan)

Cümle	Zarf çeşidi
Kelaynaklar dünyadan <u>hızla</u> yok oluyor.	Durum zarfı
<u>Fazla</u> üreyen bir tür olmamız bizi zor duruma düşürüyor.	Miktar zarfı
Canlıların yok olup gidişine <u>niçin</u> kimse müdahale etmiyor?	Soru zarfı
<u>Geçen yüzyıl</u> onlarca canlı türünün nesli tükendi.	Zaman zarfı
Beklenmedik bir anda <u>içeri</u> girdi.	Yer-yön zarfı

6. Aşağıda verilen yönergeye göre fiilleri çekimleyiniz. (5x2= 10 puan)

Fiil kökü ve ekleri	Çekimlenmiş hali
oku- fiili, gelecek zaman, 2. çoğul şahıs	Okuyacaksınız
yaz- fiili, şimdiki zaman, 3. çoğul şahıs	Yazıyorlar
ver- fiili, duyulan geçmiş zaman, 3. tekil şahıs	Vermiş
koş- fiili, görülen geçmiş zaman, 1. çoğul şahıs	Koştuk
izle- fiili, geniş zaman, 1. tekil şahıs	İzlerim

7. Aşağıdaki fiillerin yapısını yanındaki boşluğa yazınız. (5x2= 10 puan)

*koşarım. **Basit** * yapıldı. **Türemiş** * düşeyazdı. **Birleşik**
 *cevapladım. **Türemiş** * koşuverdi. **Birleşik**

8. Aşağıda verilen hikâye unsurlarıyla yazım-noktalama kurallarına dikkat ederek hikâye edici bir metin yazınız. Hikâyenize uygun bir başlık getiriniz.

Olay Örgüsü: İftar sofrasında yaşananlar

Şahıs ve Varlık Kadrosu: Çocuk, aile büyükleri, komşu teyze

Mekân: Ev

Zaman: İftar vakti

Not:

Uygun başlık= 5 puan

Yazım ve noktalama= 5 puan

Anlatım bütünlüğü= 15 puan

Not-2: Doğru cevaba yakın öğrenci cevaplarının değerlendirilmesi ders öğretmenine aittir.